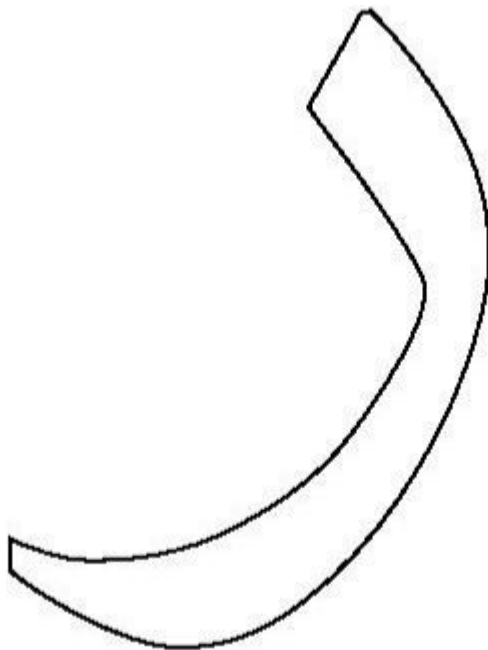

«Re» harpy

Category: Goşgular, Kitapcy, Sözler
написано kitapcy | 26 января, 2025
«Re» harpy «RE» HARPY

Ýat edersem gamzaňy her dem dilim pür hun bolar,
Werde baksam şowk laglyň ile gözüm gülgün bolar.
Hijri ruhsaryň ile ah suzynak etsem eger,
Şuglasy ataş piruza harmany gerdun bolar.

Dembe-dem aýnaýy ruhsaryňy deri piş edip,
Toty tebigym hemişe mugjuza mazmun bolar.

Bähri älemde tahaýýul eýleýip dür dişleriň,
Syl hunaby sereşkim, ki göwheri mäknun bolar.

Waspy katdy ýar ile bala çekip nazmym Wesim,
Lajerem serwi-sehi manendi hoş möwzun bolar.

* * *

Dil kim ol jäti käkili dildara bestedir ,
Mansurdyr ki, kement ile kim dara bestedir.

Ki alaý wysaly ol mah Kengan piruzyň ah,
Nagt sereşk-u jany ile bazara bestedir.

Bolmaz keşade peýz nesimi bahar ile,
Bu gunçaýy umydyňa hemware bestedir.

Seýir et miýan ýarda piçideýi janymy,
Bir reştedir ki hanjary hunhora bestedir.

Ger, eşki riz hasrat-u, ger nalaýy kyl Wesim,
Meýli nigär ki bagty syýahgäre bestedir.

* * *

Dil şekenç zülpl dilberle bahem peýwestedir,
Gaýtbendi äleme gamdyr ba gam peýwestedir.

Jöwheri jan şehidan ile manendi kaza,
Tygy hun aşam gamzaň dembe-dem peýwestedir.

Eýlemez ruý tejelli jilwegär bu tebigle,
Zahyda aýnaýy kalbyň menem peýwestedir.

Ejtenap eýlär o şohy eşwegär uşşakdan.
Ahuýy sähra näz elbet berem peýwestedir,

Nikhet gisulary bihuş-u mes etdi meni,
Buý anbarla o zülpi ham beham peýwestedir.

Ab Hyzyr bolsa alyp zynhar noş etme Wesim,
Noşy daru sütemkeşan lebim peýwestedir.

* * *

Hazar aşyga bir şohy dilruba ýetişer,
Hazar keşwere bir şahy pür ata ýetişer.

Bu Hasan halk ile eý, Ýusup zamana saňa,
Ne nagt jan-u, ne gymmat, ne hutbaha ýetişer.

O zülpi galiýe peýzu ol gamzaýy hunriz,

Jahanda aşyk zara bela kaza ýetişer.

Rakyba lutf, maňa jebir besdir eý, birehim,
Tir jepa ise eý, şohy biwepa ýetişer.

Teňgi dilanyňy messana etmäge saky,
Bu bezmi döwrde bir jamy dilkeşe ýetişer.

Bu terhi täzede hep şahyran hamuş bolsun,
Wesim mugjyza kepderi, hoş eda ýetişer.

* * *

Buýy zülpüň nofha anbarmydyr, bilmen nedir,
Lezzet laglyň meýi Köwsermidir, bilmen nedir.

Her regim jismimde bir fuwwara bir jostedir ,
Pikri müžgäniň ser neştermidir, bilmen nedir.

Çeşmi şohuň kehil näzle syýah tap eýlediň,
Her nigähiň tygmy, hanjarmydyr, bilmen nedir.

Damany gahar gamda läleýi hemramydyr,
Dilde dag ataşyň ahgermidir , bilmen nedir.

Rahgüzeriň hep pür bolmuş keştegany yşkla,
Sahy köýüň ajap magşarmydyr, bilmen nedir.

Luluýy many salyň lafza nazm etdiň Wesim,
Roşhe gülüň terki göwhermidir, bilmen nedir.

* * *

Roýuň senema aýnaýy ähli nazardyr,
Haky gadamyň kehl jelebagyş basardyr .

Pikiri ruh-u endişeýi nogul leb laglyň,
Bizim dil-u jan içre heman gülbe-şekerdir.

Eý, nury basar, gerdeniň üzre o syýah hal,
Eksi eser merdümek , belki didesi tirdir.

Bu husnla şäher içre o hurşydy melahet ,
Bir hemzen-u şureş feken ki döwri kamardyr.

Gülüş kähri efşanyňa ahsanty Wesim-ä,
Bu nazm degil, reşteýi almas-u gährdir .

* * *

Pertüw mähri tejelli ruhy reňkiniňdir,
Ýedi beýzaýy sapa penje siminiňdir.

Gandy amyhta bägül lebi şiriniňdir,
Güli hurşydy şaýat ruhy reňkiniňdir.

Çemeni hult berin sünbüli sirap nagym ,
Anbaryn haty ruhuň käkili müşküňdir.

Naýza kef müže çeşm syýahyň arbadaju ,
Tygy serser tiz kaza gamza pürkiniňdir.

Jisini gäh sebükbal eden ähl aşygyň,
Eşweýi kuh geran nüz ile temginiňdir.

Seniň, eý, Ýusuby gülpýrahen simtenim ,
Barg gül-gunçaýy ter pestter-u balanyňdyr.

Miri huban zaman Hysrow-Şirin dahanyň,
Bu Wesim abd kimin bendeýi diriniňdir .

* * *

Lagly haýýat, bagşy taban meşrepmejedir ,
Aby baky, çeşmeýi jan meşrepmejedir.

Saky mazak jana o lagly mezaby sun,
Gitinema o rätli geran meşrepmejedir.

Reftara gelse san bir içim suw ol juwan,
Dil teşneýem bu ap rowan meşrepmejedir.

Boldum nemekçeşe lebi şirin dilkeşi,

Lezzet ýerinde gant jenan meşrepmejedir.

Totuýy jana bu şekeristan nazmymda,
Bu şygry hoş Wesim heman meşrepmejedir.

* * *

Mährim ol mah jahanara biler, bilmezlener,
Aptabym zerresin agla biler, bilmezlener.

Gülbeýi ehranynda Ýakupweş girýanlygym,
Hak bu kim ol Ýusup zyba biler, bilmezlener.

Ruzy-şep aşufta-ýu şeýdalygym Mejnun kibi,
Deşt gamda ol saçy Leýla biler, bilmezlener.

Gülşen köýünde her dem nala-ýu perýadymy,
Bilbil asa ol gül ragna biler, bilmezlener.

Ger tagapyl eýlese , gam çekme but kim seni,
Eý, Wesim, zary peýder-peý biler, bilmezlener.

* * *

Helal asa jebin ýara ebrular nemaýyşdyr,
Hat-u haly asman, husny Haka hoş negaýyşdyr.

Duşup paý nigäre saýaweş daýym nyýaz eýle,
Tilsim genç wysala zary kim gapyl keşaýyşdyr.

Gam hatyla huny dil rowan boldy du çeşmimden,
Bahar eýýamy labet ab juýandyr fezaýyşdyr.

Hedepweş synamy, amajgähi gamza etmekden,
Geraz tiri kazaýy nägehany azmaýyşdyr .

Wesim ol sap husnuň ile şaýystadyr ki jana,
Gül gülzary zira käri bilbil bir sitaýyşdyr .

* * *

Bu gülşende ne buýy gül, ne hut wysal sezaýyşdyr ,

Meniň bilbil kibi kârim heman nalyş seraýyşdyr .

Mesihe hemneşin ol, selep-u çäk et jib-u daman,
Tejerrüt ähli yşga wejhi tehliş-u rahaýyşdyr.

Owsuny ah eýle ahyryň şat boladyr wyslatda,
Nyýazy aşyk elbet ýara bir meftahy waýyşdyr.

Zehi sougy junun-u çarsuýy yşky şor eňňiz,
Matag husny, Ýusup akly güli hep nar waýyşdyr.

Meheli ýok kesretde agýardan hiç busy damany,
Wesime harlar ile ger degil haýp-a resayyşdyr.

* * *

Gülşen dilde açyldy, nowbahar intizar,
Çäk-çäk etdi wujudym, hary har intizar.

Keşwer jany harap, abat kyldyň sertä-ser ,
Merhaba timurkär, eý, şasuwar intizar.

Görmez boldum nagşy roý şaýat umydymy,
Magber etdi hatyrym , bes, gubar intizar.

Gerdi-bat asa bolup sergezdan sähraýy gam,
Sar-sar ahymla boldum bikarar, intizar.

Nar suzandan eşderler idi tassyk imiş,
Şuglazar dowzah etdi, jismi nar intizar.

Arzuwy wada teşrip gadamy ýar ile,
Wesim boldum ýene şindi duçar intizar.

* * *

Kangy gündir mähri roýuňla gözüm pür nur bolar,
Kangy şepdir mah jemalyňla köňül mesrur bolar.

Ýa neşimengähi bolmazmy dili dowzah o kim,
Jennedi abat wysal, belki ýardan mahjur bolar.

Mähri ruhsaryna gelmez ki zerreje bim zowal ,
Şähr husnuň mahweşany bulajaby magrur bolar.

Ruzy restahyz bolup set şuruşy gowga gopar,
Çeşmi sermesiň meýi näzile kim magmur bolar.

Nalaýy jangäh edip kanunçaýy jismim nezar,
Gerdenimde her regim zir-u bemi tanbur bolar.

Manyýy reňkini ruhy abgär nazmymda Wesim,
Nikheti hoş nefhedir kim gunçada mestur bolar .

* * *

Aşyk zar aşna derde dowa bigänedir ,
Hassa bitap hijrana şypa bigänedir.

Gülşen älemden esteşmam lutup etme, sägin,
Läle ruhsaryndan buý wepa bigänedir.

Akly tehliş, ýesir desti yşk etmek mahal,
Garky bähr belaya nähuda bigänedir.

Geç hesir köneden, zahyt Mesih hyslat ol,
Ähli tejrite nagşy boýra bigänedir.

Olmadym harp nyýaz ýara leb jünben Wesim,
Mähzi lal yşga arz mutdaga bigänedir.

* * *

Laglyň mysal gunça ki, jana goşudadyr ,
Dähre hazar çeşme ki, jany nemudadyr .

Çeşmiň heniz eşwe ile kim gonudadyr ,
Gamzaň mydam aşyga hanjar nemudadyr.

Mümkinmidir mugabyň hurşyda žala hiç,
Eý, aptaby husny saňa dil rubudadyr .

Manent saýa paýyna bir ser-u serkeşiň,

Eşk nyýaz juý kibi hasar süde-südedir .

Magşar diňlese köýüňe şaýatdyr seniň,
Kim kuştegan yşkyň ile tuda-tudadyr .

Mäjiznema hudaýga nazmy Wesimi gör,
Nadide hoş zyban gazal naşenidedir .

* * *

Zahym synam hanjar gamzala dide-didedir,
Dili ýesir penjeýi müjgän bir gerdidedir.

Etmediň aýnaýy çeşmim ruhuňla reşki mah,
Mähri ruhsarym köňül nuruňla renjidedir .

Sahyýy köýünde çowgan hamy zülpüň ile,
Çoh ser şah-u gedaýan kuýyweş galtidedir .

Serwweş bady-hazan dähreden azat bolar,
Bag älemden hemişe ol ki daman çidedir .

Pertüw subhy sapadyr, ki möwji lutp-u baha,
Luluýy nazmym Wesim göwheri senjidedir .

* * *

Ruhy pürtabyňa hurşydy darahşan diýrler,
Lebi jan bagşyňa serçeşmeýi haýwan diýrler.

Çeşmi sermesiňe aşuby kyýamat meftun ,
Gamzaýy şohuňa bir apaty döwran diýrler.

Katdy balaýy dilawyzyň edenler waspyn,
Kimi tuba, kimisi serwi huraman diýrler.

Kimi nafe , kimi sünbül diýdiler käkilňe,
Zülpiň waspyna hep beýle, ki perişan diýrler.

Eý, tebibi dil-u jan harpy peýam wysalyň ,
Aşygyň derdi dili zar, ýene derman diýrler.

Nagşy aýnawes husnuň ile, ki Wesim zary,
Her gören suraty bijan kibi haýran diýrler.

* * *

Didary ýar aşyga jennet degilmidir,
Ruý nigär sabahy sabahat degilmidir.

Etsem päresteş ol ham ebruýa muttasyl ,
Aýp eýlemäň, ki kybla hajat degilmidir.

Etmez hedeň gamzasy, bir gez dile güzer ,
Bilmen ol sehm janyma kysmat degilmidir.

Kastyň meni heläk ise, hökm eýle gamzaň,
Gurban boldugym saňa, zähmet degilmidir.

Tygy nigähe peý seper boldy dil nezar ,
Turmak kaza heýli şejagat degilmidir.

Agýara lupt-u, aşyga jebr sütem şaha,
Elzaf bolsa mähned-u gurbat degilmidir.

Ol şoh dilstana pida eýlesem ne ola,
Bu nagt jan bedende amanat degilmidir.

Der paş bolar sahypa owragy, eý, Wesim,
Mizap gülüň aýny belagat degilmidir.

* * *

Agtaram diriligi bagty syýahymdandyr,
Täleýim bolmadygy jurm-u günähimdendir.

Bary jebir eýlesin ol şoh wepadan geçdim,
Bendeýi lutf-u kerem, hezreti şahymdandyr.

Eýleýin beýledir uftadaýy çahy hijran ,
Meni ol apata hasratla nigähimdendir.

Sägin ataşkede ahdan, eý, nahaly heram ,

Nary dowzah meň ol şugla ahymdandyr.

Mährweş zerre eken şähri tüm afaga Wesim,
Deri dergähi şahynşahy penahymdandyr.

* * *

Saky nedimiň destime minaýy meý berer,
Kä alaý akl-u sabrymy almaga peý berer.

Sabaşy lutf-u hümmet soltany aşyga kim,
Onuň atasy belki mülket Kows-u Keý berer.

Ruýy rakyba kerem nigähi etme zynhar,
Kim enjematy serdi zemistany Deý berer.

Olma matagy wysalda nik-u bet imtyýaz ,
Aşyk nogut janyňy, ki kem bermez, eý , berer.

Ol demiňe ham eýleýse agazaýy serir ,
Reşki seda-ýu nagmaýy tenbur-u naý berer.

Bermez nakysa ruýy nigäre o haty sebz ,
Bädre kelep pelekde Wesime ne şeý berer.

* * *

Haty nowhizi ruhuň aýaty rahmanydyr,
Roýuň ol aýat ile mesahef asmanydyr.

Tagtgäh ile gelip mesent Müsir dilimi,
Nury hurşydy jemalyň mahy Kenganydyr.

Suhanyň aby haýýat, ebedidir bu jana,
Dahanyň manbeýi serçeşmeýi ruhanydyr.

Sürme beniş bolar çeşm öwla ylla basara ,
Haky päk gadamyň kehili sepahanydyr .

Kimse baş gutarmaz penjeýi müjgäninden,
Gamzalar her biri şemşiri Horasanydyr.

Keşti jismi säbigi leňňer bolsa ne ajap,
Joşş çeşmi terim, ki möwjeýi tupanydyr.

Ýok neziri häli Rum içre Wesimiň şindi,
Bar ise aryfy Şirazy ýa Hakanydyr.

* * *

Waspy roýuň ile bu dil bir andalyby zardyr,
Nagşy husnuňla derunam gülşeni enwerdir.

Zahmy gamzaňla açylan synada dagym bar,
Wady gamda açylmyş, ki bir güli bihardyr.

Hasrat lagly lebiňle azmy gülkeşt eýleşem,
Çeşmime her bargy gunça hanjary azardyr.

Melek hatyr nar hijranyňla suzan bolaly,
Pyrkatyňla düýdi-ahym ebr-u ataş bardyr.

Mähr-u mah sanma nemaýan jemalyň seýrine,
Haýrat ile çeşmi giti ruz-u şep bidardyr.

Bu Wesim, kim zar bolup aýnadary talgatyň ,
Tä ezelden abweşi bir aşygy didardyr.

* * *

Wagt eşret, möwsümi şady-ýu, heňňamy bahar,
Sakyýa döwr et, ýene aşyga jamy hoşkwar.

Sahypa gülzarda şebnem degil ebri bahar,
Mukatdam janana etmiş dürle göwher nisar .

Şerhi synamda juýy eşkime seýr eýlegil,
Görmedik, eý, peri älemde bag-u çeşmesar.

Hasrat lagly lebiňle ruz-u şep ganlar döküp,
Barmy bir dem kem sereşki çeşmim bolmaz eşkbar.

Meý ola, mahbup ola mejlisde saky çeňg , naý ,

Beýle eşret eýlemezmi ähl yşgy bikarar.

Roýymal etmez Wesim paýy ýara saýawes,
Rahgüzeri ýarda ol kim degildir häkisar.

* * *

Hak muňa ol senem dile dilber bibahanadyr,
Janla dilden özge ýa wyslatyna bahanadyr.

Näzle katdy dilkeşiň, aklyn alar sütemkeşiň,
Tagty husnda ol şohuň jünbüşi hep şahanadyr.

Gerçe o çeşm janystan synamyzy eder nyşan,
Şiftegi aşygan ol nigähi, ki nahanadyr.

Jümle ýerde hal-u hat husny kitaby pür nokat,
Aýby mahweşiň fagat lutfy rowan jahanadyr.

Galdy Wesim bikarar tyg gamyň ile dilefgar,
Meýli hazar jany zar gunçawes ol dahanadyr.

* * *

Aşygy nyşan horda dahanyň hyýal eder,
Jismin hyýal muýy miýanyň ile nal eder.

Set elhederi, o gamzaýy hunrizden şaha,
Dökdürme ganymy ýere, zira webal eder.

Kim söýleşer o çeşm suhangöýä ile dahy,
Sehbany weýli bolsa-da, ilzam-u lal eder.

Rüstemde bolsa-da jebri geranbary gamyň,
Tapawer bolmaz akybet elamyz Zal eder.

Makul dilneşin ise, nazmym ne ola Wesim,
Uşşagy zar bu gazalym hasab-u hal eder.

* * *

Zahmy şemşir nigähiňle bu dil demzadadyr,

Gunçaýý gülben gülzary elem nemzadadyr.

Niçe Rüstem kibi mert afgen-u gerdenkeşler ,
Bimi serpenjeýi müjgäniňle gamzadadyr.

Şermi ruhsary aragriziň ile reşkinden ,
Gülşeniň güli, sünbülleri şebnemzadadyr .

Eýleýip hijriň ile jamaýy nili derber,
Ser ferugerde benewşe, ki matamzadadyr.

Dile dag urdy ruhuň, jana nemekpaş lebiň,
Zahmy nasur köne, täzeje melhemzadadyr.

Jezebe yşkla aram bolmady ol çeşm gazal ,
Tebgy ahuwy beýewan husny remzadadyr .

Mahy now öwji sepehr üzre şep hijriňde,
Dert ebruýy gerehgiriň ile hamzadadyr .

Merdi şor efgan sähraýy junun boldy Wesim,
Jemyg uşşak perişan şodadyr, hemzadadyr .

* * *

Elde saky gadagyň, jam Jem bolmaz-da ne bolar,
Aýagyň halka bezme, kerem bolmaz-da ne bolar.

Nagşy zülpüň eýle tesewwir hat-u halyň ile,
Deýze dil, sahy beýt elsenem bolmaz-da ne bolar.

Aşnaýa sütem-u ýada keremdir, eý, bidad-u,
Sen ynsap ededir, dowalam bolmaz-da ne bolar.

Nebşiň bar bolsa mutruby , meýiň efzuny daýym,
Nagmaň bu dil-u jana nygmat bolmaz-da ne bolar.

Bi lebi laglyň eger aby bakyýa noş etsem,
Zulmat gamda lebi kamesem bolmaz-da ne bolar.

Beýle galarsa eger, sylyň sereşki giriýäm ,

Şowk ruhsaryň ile möwji ýem bolmaz-da ne bolar.

Ýar-u saky bahem-u, ki jam-u sebu amada,
Bezmimiz ki roşkda aýny jem bolmaz-da ne bolar.

Pa biz ba heýýez seri, zülpi gerehgiriň bolan,
Dähr Mejnun kibi jana älem bolmaz-da ne bolar.

Katdy hamkeştemi çeng eýledi desti gerdeni,
Tende her tar regim zir-u bem bolmaz-da ne bolar.

Seždegähi bolaly ebrularyň ähl aşyga,
Ser köýüň maňa beýt, el-harem bolmaz-da ne bolar.

Bir ýere düşse eger, tejelli ruhy pür nuruň,
Wady iman-u, bagy Erem bolmaz-da ne bolar.

Paýy posuň howasy ile, ruhy zerdi Wesim,
Rah yşkynda çün, nagşy gadam bolmaz-da ne bolar.

* * *

Dili rebude eden çeşmi şoh-u şanyňdyr,
Ýesir eden meni bu käkili pereňiňdir.

O ebruwan kemandara ýa sepermi bolar,
Kazaýy mobremi gamza pere hedeňiňdir .

Wujudy jöwheri perde delili nyzama,
Tebessümi nemegin , ki dahany teniňdir.

Syýahmesi harap etdi, ki älemi çeşmiň,
Ki neşah bagşy jahan lagly bada reňkiňdir.

Nije tahammyl eder desti bord gamzaňy dil,
Ki Rüstemana sap endazy şiri jeňiňdir.

Ruhuňda çün budy tesewwir puşty ber diwar,
Wesim haýraty husnuň ile lal-u düňüňdir.

* * *

Suhangöýä totyny lal eden şirin kelamyňdyr,
Meni haýran eden merady husn bir dowamyňdyr.

Gazalan ser basähra dadaýy çeşmi syýahyňdyr,
Salan söwdaýa dähri käkili müşgin hatamyňdyr.

Şypaýap eýle wysalyň müjdesile jan muştagy,
Dowaýy derdi dili enfas lagly-laglfamyňdyr .

Ne hajatdyr myýan etmek iki şemşiri, eý, huny,
Ol iki ebruwanyň iki tygy yntykamyňdyr .

Der aguş etmek isleseň, Wesim ol simi simaýy,
Seni söwdaperest wysal eden söwdaýy hamyňdyr.

* * *

Dilde derdim ah-u efganymdan boldy äşgär,
Janda syrym çeşmi girýanymdan boldy äşgär.

Gunça weş köňlümde pynhan idi buý aşyklyk,
Gül kimin çäki geribanymdan boldy äşgär.

Zerre jany jahan-u şebnemi bagy jenan,
Apytaby roýy jananymdan boldy äşgär.

Pitneýi serdir kimin, ki älemi aşup gäh,
Pürferip ol şohy fettanymdan boldy äşgär.

Kuddusyýanyň gerdeş perwana bary şowkla,
Pertüwi şemgy şebistanymdan boldy äşgär.

Bilbil onuň zahm hary, nalaýy zar eýlärmä,
Gunçafem ol werdi handanymdan boldy äşgär.

Bu zemin täze bu now melek many, eý, Wesim,
Eltefaty şahy döwranymdan boldy äşgär.

* * *

Çeşmiň üzre ol syýah müjgänleriň neştermidir,

Roýuň üzre iki ebru, tygy pür jöwhermidir.

Synam üzre dembe-dem fuwwaralar peýda eder,
Gamzaň, eý, huny nigäh, almas güne hanjarmydyr.

Eý, syýah dil saňa täsir etmedi eşki nyýaz,
Kalby seňňiniň ajap ahanmydyr , mermermidir.

Ataşy hetdiň ile köňlümde serapa daglar,
Läleýi dilsuzymy ahgermi , nilufermidir .

Lagly gülpamyňda saky, görünen ten jala meý,
Teşnegany yşga ýogsa, sagyry Köwsermidir.

Haýraty husnuň ile, eý, aýna ruhsarym Wesim,
Parhy bolmaz bir häýulamy ýa hut peýkermidir.

* * *

Surhy puş bolmuş o mah, uşşagy zara al eder,
Jamy näzi noş edip, ruhsary alyn al eder.

Husnuna aşufta-ýu haýran bolan uftadasyň,
Yşkyla ahyr nemedpuş eýleýip abdal eder.

Näz ile lagly ki tebessümnägi, güftarfemi ,
Gunçaweş çoh aşygy dembeste eýlär, lal eder.

Ruz-u şep agýar ile zanube-zanu rube-ru ,
Aşygyň bu wazgyna hamwar katdyny dal eder.

Mähri enwer kibi dildara nigäh bolmaz Wesim,
Surhy puş bolmuş o mah uşşagy zara al eder.

* * *

Nije demdir köňül kim mübtela derdi hijrandyr,
Sadapweş ol sebäpden her du çeşmim göwheri efşandyr.

Saňa lazym degil şerh-u beýan suraty yşgym,
Nagşy mähriň, eý, mahy lowh, roýumdan nemaýandyr .

Egerçe bada mähriňle sermes-u harabam men,
Weli genjineleş esrar yşkyň dilde pynhandyr.

Sorarsyň men gedaýy, eý, şahynşa seriri-näz ,
Ser zülpüň kibi haly perişanym perişandyr.

Terehhüm kyl Wesimi bidile, eý, gülben eşwe,
Bu gülzar içre zira bilbil asa zar-girýandyr.

* * *

Pertüw husnuň mahy enwermidir, bilmen nedir,
Ruhlaň mähri zyýa göstermedir, bilmen nedir.

Pür şemimi etdi meşam hatyry bady nim,
Buýy zülpiň nofhe anbarmydyr, bilmen nedir.

Ataşy yşkyňla tende dagy suzanym bar,
Läle reňkiň güli ahmarmydyr , bilmen nedir.

Her regim jismimde bir fuwwara hundur meniň,
Gamza şohuň seri neştermidir, bilmen nedir.

Her gören wakyp bolar ahwal melek äleme,
Jamy meý merat Isgendermidir, bilmen nedir.

Kiş ebruýy kemandaryňda, müjgänlermi ýa,
Tiri sertiz kaza hanjarmydyr, bilmen nedir.

Sahypa mana seýr etdim, Wesimiň nazmyny,
Reşteýi almazmy, göwhermidir, bilmen nedir.

* * *

Jahan ser sebz-u horram, hep muzeýýen kuh-u sähralar,
Ýaşyl dibalaryn katdyna geýdi serwi balalar.

Edipdir bir beýaz sada geýip gähi syýah hara,
Tezerw hoşharam asa sallansyn katdy tubalar.

Seraser jamaýy gülgün, kabaýy sebz reňki ile,

Sallansyn, ýörüsín tawusweş, ki mahbuby zybalár.

Çemen bezminde läleýi jamdyr, zerrin gadak saky,
Neçün döwr eýlemez dilteşnegana jamy sahbalar.

Syýahmes eýledi uşşagy zary biziň gülşende,
Nowa agzalar ile andalyby zar-u şeýdalar.

Ne ola bolsak Wesime hemdem-u hemnagma bilbil,
Ýene feýzi bahar ile açyldy werdi ragnalar .

* * *

Andalyby dagdaram, ki ah-u zarym täzedir,
Naşekufteýi gunça, läle ezarym täzedir.

Seýit bolsalar ru ehzer-u Mesiha çeşmine,
Now owsun eşweýi ol mäjez nisarym täzedir.

Lanesazy ygtybary, ki şahsary noktaýym,
Men hazary gülşen kuddusym baharym täzedir.

Şindi men meýdany nazmyň Haýdary Kerraryýem ,
Hamaweşi destimde tygy abdarym täzedir.

Gerpesendi älem bolsa, ne ola nazmym Wesim,
Täze mazmuny hyýalym, eşteharym täzedir.

* * *

Aşygym dagy dili pür eztyrabym täzedir,
Hastaýam mawaýy gamda piç-u tabym täzedir.

Etdi ol mah şebi efruzy jyda menden daryg,
Tä ebet bu çarhy but mähri atabym täzedir.

Perti istignadan eýläirse tagapyl gam degil,
Men gedaýam, ol şahy alyjenabym täzedir.

Gäheş jöwrile jismim ger helal etse ne ola,
Öwji husna mahy now, ki bir aptabym täzedir.

Säheri pira şahyran nukta senjana Wesim,
Beýle nazm dilkeş-u mugjuza jogabym täzedir.

* * *

Çeşmi syýahy dilberi mahmur ýazdylar,
Nimi nigähi lutpuny magzur ýazdylar.

Çeşmini serir näze Süleýman ruzygär,
Tygy nigähin Asyf-u destur ýazdylar.

Haty bolaly zülpüne magşar ki pitne,
Nahaly heram katdyny pür şor ýazdylar.

Hijr leb ile genji melalatda ol şohuň,
Hydyr, Mesihi bidil-u renjur ýazdylar.

Şirin kelam nazmyňy derj eýleýip Wesim,
Biziň suhanda Hysrowy pürzor ýazdylar.

* * *

Geler hany azm, gülüstan eýlesin nowruzdyr,
Andalyban ah-u efgan eýlesin nowruzdyr.

Esbi näzile ýene ol şahsuwary öwç näz,
Arsiýi husn içre jöwlan eýlesin nowruzdyr.

Gördi gülşende otagyn ýene salar bahar,
Şah güli ezhara diwan eýlesin nowruzdyr.

Alaty mejlis muhaýýa saky läle ezar,
Ähl aşygy mes-u haýran eýlesin nowruzdyr.

Bilbil hemnagma bolmuş, mutruby hoşlähjegan ,
Aşygan çäki geriban eýlesin nowruzdyr.

Bir gedaýy binowadyr astanynda Wesim,
Söýläň ol şaha, ki yhsan eýlesin nowruzdyr.

* * *

Mähribanym husnyla bir şoh şäher aşypdyr,
Mahy Kengany kibi meşhur döwrany hupdyr.

Saýaýy nazardan roýy gülap efşan bolar,
Ol gül naşekufteýi, bagy haýa mahjupdyr .

Şowk laglyňla bu dem, eý, Ýusup gülpirähen,
Çeşmi uşşak beläýy, juý dideýi Ýakupdyr.

Zerreweş boldy rebude penje mähri ruha,
Apytabym husnuňa dili şebnem mäjzupdyr .

Ne umydy juýy Köwser, ne tomaşa behişt,
Arzuwy rendi aşygy bada-ýu mahbupdyr.

Kuwwat serpenjeýi müjgäni çeşmiňden seniň,
Rüstem-u Ispendiýar-u gahrymany mergupdyr .

Şekuh bijadyr Wesim, akybet bolar bedit,
Sahypaýy dibaje serde ne kim mektupdyr .

* * *

Diýmem katdy belendiň nahaly Tuba barabardyr,
Lisan yrfanda bu suhany nadere barabardyr.

Hatyň sebgı elmusanna , medi bismilla ebrular ,
Ruhuň bir mushepi asmanydyr ki dilde ezberdir .

Howadar katdyň şurideýi ki sebzi hatyňdyr dil,
Ne gülkeşti çemen, ne maýyly serw-u senuberdir.

Kimisi hut du çeşmi intizary gamla bir dürdir,
Kimide halaweş bir mahy sima ýary derberdir.

Zehi gülzary köýi dilruba , bagy behişt asa,
Nesimi hoş şemimi janfeza-ýu häki anbardyr .

Nahalany baharystan, elfazy ki şekerbarym ,
Manyýy hylwatbagşy , belki reňkiň ile pürbardyr .

* * *

Sap müjgänlerim çeşmimde sensiz suzan bolmuşdyr,
Nepes synamda göýä hardyr pirahan bolmuşdyr.

Ýakar tar nigähim werdi ahger düýdi sünbüldir,
Pyragyň ataşyla sähn gülşen gülhen bolmuşdyr.

Sepehriň mährile mah degil çeşmimde ýek zerre,
Du çeşmim pertüw nury ruhuňla röwşen bolmuşdyr.

Hazaran rohna açdy tir jebriň , eý, keman ebru,
Haremhana dili gamla rowzan-rowzan bolmuşdyr.

Wesim asa serapa dagy ataştap hijriňle,
Fezaýy syna göýä läleazar iman bolmuşdyr.

* * *

Ne dem azmy çemenzara, ki gülkeşti bag eýlär,
Wujudym ez serapa, läleýi asa dag-dag eýlär.

Goýup köýi herim ýary waspy jennet eýlärsen,
Kelamyň hak bu kim uşşagy wagyz bidamak eýlär.

Durar eken astanyň , eý, melek sima, dili şeýda,
Ne seýri gülşen ragna meýil bagy warag eýlär.

Görüp çetri gül şahy bahar agaz aýyş etdi,
Neden ýa Reb şerap lagla dilberi ýasag eýlär.

Meý yşk-u muhabbetle ezel bezminde sermesem,
Neçün saky Wesime, baky teklip aýak eýlär.

* * *

Aňlasyn saýaweş hakyla ýeksan boldugym demler,
Aňlasyn paýy posa ýara şaýan boldugym demler.

Nigäh peýmana mejlis kerem-u saky, ýar messana,
Aňlasyn bir zaman hembezmi janan boldugym demler.

Misli bilbili hoşhan bolup hemnagmaýy janana,
Aňlasyn dembe-dem naý kibi nalan boldugym demler.

Nesimi lutpy ile gül-gunça umyt bolup mäftuh ,
Aňlasyn gülşeni wyslatda handan boldugym demler.

Tomaşa eýleýip aýnawes, ki didaryna ýaryň,
Aňlasyn, eý, Wesim-ä zary-haýran boldugym demler.

* * *

Tir müjgäne ol ebruňa keman bolmuşdyr,
Istihan dil-u jan oňa nyşan bolmuşdyr.

Nawek gamzaň ile zahym degil synamda,
Güli nowhassaýy bagy janan bolmuşdyr.

Demi şemşir nigähiňle bu meýdan içre,
Nije uftada şehit, nije gan bolmuşdyr.

Görner syry du älem haty ruhsaryňda,
Nagşy husnuň maňa merat zaman bolmuşdyr.

Nawegi diliýe gamzaýy tataryňdan,
Wesimiň gaty ahwaly ýaman bolmuşdyr.

* * *

Tä nury ruhuň şuglaýy badala fuzundyr,
Biziň du jahan husn ile Firdöwsî nemundyr.

Şowk lebi laglyň ile seniň, eý, düri naýap ,
Çeşmimdäki her bir müjgän, ki fuwwara hundyr.

Roýuňda kyýas eýleme kim haly syýahdyr,
Eksi etmiş o bir dagy söwdaýy derundyr.

Husnuň görüp ölsem, ne ola aşufta, şeyda.
Her bir nigähiň aşyga zynjyry owsundyr.

Bimar gama şerbeti wysalyňla dow a kyl,

Biçäre dil eý, hazegi jan zar-u zebundyr .

Huny dil matamzadaýy bu demde Wesime,
Araýyşy güli gunça, gülzary junundyr .

* * *

Şowky laglyň ile nedem çeşmim göwher riz bolar,
Reşheýi kem katra eşkim bähri ataşhiz bolar.

Jilwegär bolsa heram kamatyň, eý, nahaly näz,
Suhan älem serbe-ser aşub-u restahyz bolar.

Zülp-u roýuňdan wezn bolsa nesimi dilkeşa,
Kuddusyýan nafe riz-u äleme gülpiz bolar.

Tygy hunriz nigähiň, ki pitneýi pürdaz jahan,
Çeşmi sermesiň dili uşşaga şureňňiz bolar.

Gamzaňa tapawer bolmaz Rüstem-u Ispendiýar,
Naweki dilduz müjgäniň ajaby sertiz bolar.

Düri eltäji manydyr, bu nazmym ki dilneşin,
Ol şa husny Wesime bolsa, belki destawiz bolar.

* * *

Harap eder meni bir şohy janystanym bar,
Heläk eder dili bir apaty jahanym bar.

Ezel o ruhlary gülzara mübtelaýym men,
Hazarweş sebäbi oldur ki set pyganym bar.

Gedaýy bidiline merhemet edip gelsin,
O şaha jan-u köňül diýrler armaganym bar.

Akyp sahypa ruhsara, ki arz eder derdim,
Häli bu huny jiger kibi terjümanym bar.

Humaý kibi ne ola serkuşte bolmasam dil,
Pelekde käkili dilberweş, ki aşýanym bar.

Sepehre etmez eken serferu ajapdyr kim,
O gamzagäre Wesim-ä hazar amanyň bar.

* * *

Nedem kefemde ki jamy parhy feza ýokdur,
Görünmez aýnaýy dilde, ki an jela ýokdur.

Bu ab-u tap ile gülzary, eý, peri sensiz,
Behişt imiş tualym, neýleýim sapa ýokdur.

Kement zülpüne ýaryň dolaşma, eýle heder,
Bu gaýdy bendi beladan dile raha ýokdur.

Garky läjjeýi yşga, ki terehhüm etmezler,
Garyb-u bikeşe efsusy aşna ki ýokdur.

Hazar bilbiliň, eý, gunça leb, baly bar leýk,
Wesim kibi bu gülşende, ki hoşnowa ýokdur.

* * *

Haýratla nazarym gerçe ki berber beredir,
O-da agýar ile aýna kibi bär beredir.

Meýl janyň ýene bir şohy jahan dilberedir,
Neşter gamzaýy hunrizi ile dil beredir.

Rogy gülden bolar, ayzda dili nalanym,
Çöpi gäh şahper-u gonjeşk-u hezar beredir.

Gerýeden ne ola sepiň bolsa sowat çeşmim,
Nigähi hasrat dili, ah ol simin beredir.

Şemsdir sanyňa hamal borjuna tehwiň etmiş,
Çemen synaýy aşykda çarende beredir.

Posadyr matlap bolan kamaty dilju senden,
Ygtybar akyla nähle degildir beredir.

Mushaby synaňy aç, aýat husnuň okasyn,

Mekdebi yşkda meýli bu diliň ezberedir.

Maňa söwdaýy serzülp-u ruhuň berdi sapa,
Gerçe hulkyň höwesi buý gül-u anbaradyr.

Bolmady buý wepa gülşeni Rum içre Wesim,
Azym rahy bar ise memleket ber beredir.

* * *

Wujudy aşyga piraýe dag ab iledir,
Geranbahaýy düri ýetim ki ab iledir.

Ädimdir dili bidar belki sähni älemde,
Bakylsa pester gaflatda, jümle hap iledir.

Kef nigähime wäz eýle sahypaýy roýuň,
Jahanda maşgalasy talybyň kitapladyr.

Şep pyragy wysalyň ile subhy rahşan et,
Ki röwşenaýy älemi bir aptap iledir.

Pyýala lebi laglyň ile, neşebagşa ol,
Sapa bezmi muhabbet, şeraby nap iledir.

Sapaýy mejlis uşşagy zibi husn ede,
Nowaýy nalaýy naý nagma rubap iledir.

Sypah gamdan ol asuda aşygy ýar eýle,
Mustapaýy zefer gör ki bu torap iledir.

Jenap hezret Paşsaýy zowal hemim ki onuň,
Ýanynja rehberi towpyk daýyma biledir.
Ýegane göwher sadaby bähri jud-u sahy,
Enaýat ezeli ol, kerem jenap iledir.

Bu degil-u many reňkin jöwheri elfaz ,
Wesim odur kim walaýy entesap biledir.

* * *

Ýarsyz aby haýýat bolsa-u içsem sem bolar,
Ýar ile güwşe gülhan maňa hoş älem bolar.

Zahymgäri dilzara, kim tebip etme dowa,
Ähl dert aşyk dilhastaya melhem hem bolar.

Ruhsar-u yşk humay kibi eder mahuw wujut ,
Lezzeti raz gamy aşyga mährem ram bolar.

Abdary bolamaz elbetde şebe göwherweş,
Negadr terbiýet bolsa, ýene her kim kem bolar.

Jigerim ataş reşk etdi şaha häkester,
Gözlerim hasrat laglyňla deme-dem däm bolar.

Biziň gamda seri bimagzym bolup çün tenbur,
Tary zülpüňle regi jan oňa zir-u bem bolar.

Rüstemi nazm-u nyzamym şygar içre Wesim,
Gerden hasmyma destimde galam gam-gam bolar.

* * *

Egerçe käkil hem derhemiň bile geçiner,
Hazar jan ile dil oňa mübtela geçiner.

Keşada etmedi zülpüňde ogada dil ah,
Egerçe penje şana gerehguşa geçiner.

O mähri hasan ýanynda mysal zerre degil,
Pelekde mah şebarana pür zyýa geçiner.

Haýatdan agyz açmaz lebiň ýanynda seniň,
Mesih mugjyza dem gerçe janfeza geçiner.

Kemine bende bolsam ajapmy şindi Wesim,
O şoh eşweýi kim hep şahan geda geçiner.

* * *

Her gähni nüz ile ol kamaty şemşat gopar,

Her tarapdan nije müň nalaýy-perýat gopar.

Bir alaý hun şhidany döküp haka seçer,
Tygy bir kef nedem ol gamzasy jellat gopar.

Nije uftada gedaýany bolar paýmaly,
Esbi näzile nedem ol şahy bidar gopar.

Biz-biz ol emir rahy yşk ki aky aklymyz,
Wadeýi yşkda ol Mejnun ile Perhat gopar.

Toýjyk keştini ol nahaly rowanyň janym,
Seýrine hesn bedenden dili naşat gopar.

Emiri salar wepa ile Wesim-ä namyň,
Sende bu ärsede hem yşk ile bir at gopar.

* * *

Mähri sepher subhy sedakat emamedir,
Mahtaby berj öwji sebahat emamedir .

Şirazeýi kitap hedaýat emamedir,
Dibaje suhahy ymamat emamedir.

Bolmaga ýagny arwah wesagyýe destres,
Häbl alamatyn lutp, enaýat emamedir.

Temkini nemaýy serzde genjine wakar,
Düri ýetim, täji sagadat emamedir.

Piçide hemçu gunça, gülben terazy hökm,
Tugraýy zer nyşan adalat emamedir.

Boldy ymama subheýe piraýe nyzam,
Katdy duta pire metafet emamedir.

Deýhimle älemle şahan serefraz ise,
Harpawere täji belagat emamedir.

Subhy bahar aryb-u towgiri zahydan ,

Bähjetfeza din-u diýanat emamedir.

Destar seri beýaz ýa sebz bolmuş, eý, Wesim,
Manşurser bamöhür keramat emamedir.

* * *

Dil saňa bir jan ile diwanadyr,
Şuglaýý ruhsaryňa perwanadyr.

Şowky lebi laglyň ile dembe-dem,
Gözlerim iki doly peýmanadyr.

Nagys bolaly synada hal-u hatyň,
Jilweýi husnyňla perihanadyr.

Pendi muwässeri bolmaz nasehiň ,
Aşyga zira suhan efsanadyr.

Bende ki gurbanyň bolam tä ezel,
Beýle tagapyl ýene aýanadyr.

Mesi meý yşgyň owwalyndan Wesim,
Sözleri hep beýleje rindanadyr .

* * *

Bir şahy yklymy näze jan ile dil mendedir,
Husn şäher aşup ile göýä mahy tabandadyr.

Saýawes bolsam ajapmy,ki paýyna uftada men,
Gerdeni şahan kement aşygyna efgandadyr.

Bir kazaýy nägehanydyr, ki hedenk gamzasy,
Tygy hun aşamy, müjgäni deme-dem gandadyr.

Çeşmi girýanym görüp goluma çoh aglar saky,
Jamweş ol kim tehi lebriz, belki keýpi handadyr.

Şugla şemgy jemalyňa ne ýary perwana bar,
Aşygy bisabr-u, dil serkuşte-ýu şermendedir.

Geler hak waspy ile şindi bu Wesim binowa,
Gülşeni köyünde jana, bilbili köyündedir.

* * *

Herimi astanyň jilwegähi yzz-u refgedir ,
Gubary häki paýyň maýaýy eksir döwletdir.

Humary tä kyýamat zaýyl bolmaz bada yşkyň,
Nedendir dilde bu neşah, bu keypler ne halatdyr.

Şehidan ile göýä magşara dönmüş ser köýüň,
Heram kamatyň jana kyýamatdan alamatdyr.

Köňülde zahmy şemşir nigähiň dagy hunynam,
Güli set bargy gülşen läleýi bag şahadatdyr.

Kemany ebruanyňdan hedenk gamzaýy hunriz,
Gelip degdikçe jan zara bir sähmi sagadatdyr .

Wesimiň matlaby bir kem nigähi aşnaýydyr,
Daryg etme, meniň nur du çeşmim oňa minnetdir.

* * *

0 eşwelerle tebessüm, hem ol atap nedendir,
0 şiwelerle tükellüm dahy hattap nedendir.

Rakyba adymy nowbe-now telettuf edersiň,
Periweşim ajaba bizden ejtenap nedendir.

Tenimde tap elemsuz gamy ger bolmasa jana,
Bu degil-u saht jiger boldugy kebab nedendir.

Şeraby nüz ile şemşir gamzasyn ele almyş,
Syýah mesi çeşmiň ajab-a, ki harap nedendir.

Görünçä ol senemi lal bolup Wesim haýadan,
Bu uft-u hyzyna simap deý eztyrap nedendir.

* * *

Sütemkeşana sereşk ile roýy zert gerekdir,
Serinde läleweş, elbetde dagy wert gerekdir.

Semendi näzine roýmaly edemden zaýyp hep,
Ser rahynda o şohuň ki wujudy gert gerekdir.

Olarmy derber o mah jamapuş bulhöwesana ,
Bu garzarda maýyly o şoha ki mert gerekdir.

Jahany ýakdy, aman, aptaby mähri jemaly,
Bu suzeşi tebe dilden bir ah-ah sert gerekdir.

Du älemi bidil etdiň, Wesim bizi gam yşga,
Jahanda aşygy azada beýle fert gerekdir.

* * *

Ol roýa bakan subh zyýa gesteri neýlär,
Mähre nazar eýlärmä mah enweri neýlär.

Men nagt dil-u jany nisar etdim o şoha,
Söwdagäri yşky ýa, sim-u zeri neýlär.

Uşşagy şehit eýlemede kapyry gamza,
Şemşir syýahtaby nedir, hanjary neýlär.

Düýdi dil pürsuzy tiri parhy serinde,
Şahynşahy yklympena efseri neýlär.

Haýylmy bolar, ah, kazagär mahy gerdun,
Döşde seper , serde tutup megferi neýlär.

Rendany meý aşam harabaty hakykat,
Jamy Jemi, aýnaýy Isgenderi neýlär.

Saky meý laglyňla syýahmesi serendaz,
Döwri gadak badaýy we Köwseri neýlär.

Dag teni, zahm dili, ki mejruhy gören kes,
Ýa, läle hemraýy, güli ahmary neýlär.

Nazzara kylan gülüňdir rebar Wesime,
Ýa para almasy, akyp göwheri neýlär.

* * *

Hurşyt nykap roýy çün ýasaminiňdir ,
Pirahany subh aýnadan bedeniňdir.

Röwşenger aýnaýy ruz boldy jemalyň,
Şep saýa gisuýy şeken bir şekeniňdir.

Müşk eýledi hun şapagy nafe şebde,
Bu buý seniň käkil anbar şekeniňdir.

Her zerre bolsa ne ola bir mähr darahşan,
Nury du jahan pertüw wäjhi husnuňdyr.

Her şebnem uftada bolar dide Ýakup,
Barg semen-u, läle gül pirahanyňdyr.

Men barym berdim, ýolňa çykdy aradan,
Nagt dil-u genjine jan, jümle seniňdir.

Set Ýusup gülçihre, set husny gälisuz ,
Dildada-ýu uftada çah zägeniňdir .

* * *

Roýy alyň ki meýi eşwe ile gül-güldir,
Gülşeni husnuňa set şuglaýy dil bilbildir.

Guşeyi çeşmiň ile gamzaýy hunriziňden,
Dilde zahym demi, şemşiri tagapyl feldir.

Bezmi hasratda hyýal lebi meýgüwniň ile,
Sakyýa halka minaýy ki tagammul muldyr .

Däneyi hal degil ki jenneti ruhsaryňda,
Adamy bidili serkoşte eden felfeldir .

Arseyi nazma meniň Haydary Kerrar Wesim,

Zülpükar elde galam ise-de, dil Düldüldir .

* * *

Sereşk nilgüwn kim pikiri laglyňla durulmyşdyr,
O seýlap sähmgin üzre jesser teni gurulmyşdyr.

Ruhuň waspynda esbi arş peýmaýy dil-u tebgym ,
Bu wadidetiň pertüw gotazyndan ýorulmyşdyr.

Umydy paýy posuňla ruhy fersude aşyk,
Mysal saýa-ýu nagys gadam haka sorulmyşdyr.

Dem janbagşy laglyňdyr dahanyňdan habar aldym,
Dowa derdi dil, eý, hazygy älem sorulmyşdyr.

Saňa hemtamy bar, eý, mähri älemtap hubanda,
Sipähri husnda çoh mahy Kengany görülmüşdir.
Ýene perwaz kyldy murgy dil bu laneýi tenden ,
Kepderweş meger bir çeşmi şahbaza öwrülmüşdir.

Nije gez şest ahan dest aly deşti muhabbetde,
Keşa-keş bile zor penje, aşyga buýrulmyşdyr.

Sägin gasry haýata saht tekýe kylma älemde,
Wesim bu bina binaýat sust üzre gurulmyşdyr.

* * *

Güli hurşyt bolar bireňk-u bur-u beýle lazymdyr,
Dili Jebril bolar pürbeste gisu beýle lazymdyr.

Katdy tubaýy pest etdi, bone serwi şikest etdi,
Letapet gülşeninde nahal dilju beýle lazymdyr.

Olar hajat rowaýy haýyşy ähli nazarbazan,
Beli, ahu nigäh çeşm, suhangöýä beýle lazymdyr.

Du nim eýläär seri Myrryh-u kawy çeşmi hunrizi,
Dem tygy nigäh, ki şemşiri ebru beýle lazymdyr.

Beýazy subh bolar nury syýahda hende hoşk reşkiň,

Sipähri husn içinde çäki pählu beýle lazymdyr.

Resaýyşda mähirweş kyblaýy zerraty älemdir ,
Hamy ebru ile ol roýy niku beýle lazymdyr.

Bolar şiran şikary nüz ile kemter nigähinden,
Pezäýy yşkda ol çeşmi ahu ki beýle lazymdyr.

Demi magşar bolar reňkiň huny keştegany ile,
Ol nigärdary tyga dest-u bazy beýle lazymdyr.

Säher tä şamy bolar aýnadary dideýi hurşyt,
Sipähri nüzde bar ise mahroýy beýle lazymdyr.

Kemendi jazyp mesteri keşide eýlemiş hakan,
Zemini yşkda şowky tekap-u , ki beýle lazymdyr.

Wesime ýetir ahymy jöwşen çarhy güzer etdi,
Hedengi synaýy gerdun terezi beýle lazymdyr.

Suzan – ýandyryjy, ýanan, ýakyjy.

Piruz – şöhleli, ýagty.

Tahaýýul eýlemek – hyýal etmek.

Mäknun bolmak – gizlin bolmak.

Lajerem serwi-sehi – şübhesiz ol uzyn boýly.

Manendi hoş möwzun – syrdam boýly ýaly.

Jät – zülp.

Beste – daňylan, baglanan.

Şekenç zülp – buýralanan zülp.

Bahem peýweste – hemişe bile bolmak.

Gaýtbendi älem – älemleriň araçägi.

Tygy hun aşam – gan içiji tyg.

Ejtenap eýlemek – çekilmek, daşlaşmak.

Eşwegär – nüz-kereşmeli.

Ahuýy sähra – sähra jereni.

Nikheti gisu – örüm saçlaryň hoşboý ysy.

Ham-beham – egrem-bugram.

Aby Hyzyr – dirilik suwy.

Şahy pür ata – berim bagyşlaýan şa, peşgeş berýän patyşa.

Galiýe – saça çalmak üçin müşkden we anbardan ýasalýan garyndy.

Dilkeş – özüne çekiji.

Terhi täze – täze goşgy düzmek.

Mugjyza – täsin, geň.

Buýy zülp nofha – öwüsýän zülpüň ysy.

Her regim jismimde – jismimdäki ähli damarlarym.

Fuwvara bir joste – towsup duran çüwdürim.

Çeşmi şoh kehil – şadyýan gara gözler.

Dilde dagy ataşyň ahger – ýürekde ýakan oduň ýalyn.

Rahgüzer – ýolagçy.

Keşt – gezelenç; syýahat.

Luluýy – merjen, dür.

Lafz – söz.

Roşhe güli terk – gülüň syçyran damjasy.

Kehl jelebagyş basar – aýak tozuň görejime ýagty sürme.

Nogul leb – süýji dodak.

Eksi eser merdümek – göz görejiniň şöhlesi.

Melahat – ýakymlylyk, owadanlyk, mylaýymlyk.

Şureş – biynjalyklyk, närahatlyk.

Efşan – sepyän, sepiji; ys berýän.

Ahsant – berekella.

Reşteýi almas-u gähr – dür monjuklary düzülen sapak.

Gandy amyhta – gant öwrenen.

Hult berin – ýokarky jennet.

Sünbülü sirap nagym – jennetde suwdan gandan sünbül.

Anbaryn haty ruhuň – bu ýüzüň anbar ysy.

Kef – 1) gara reňk (gaş üçin); 2) zülp.

Arbadaju – joşgunly, göçgünli; gykylykçy, jenjelçi.

Jisini gäh sebükbal eden – käte jisini azat eden.

Temgin – boýun egme, tabyn bolma, gulak asma.

Gülpyrahen simtenim – owadan eşikli kümüş beden.

Pestter-bala – belent-pes.

Miri huban zaman – adalatly şanyň döwri.

Abd kimin – Hudaýyň guly ýaly.

Bendeýi dirin – gadymy bende, köneki gul.

Meşrep – 1) tebigat, içki dünýä; 2) gylyk-häsiýet.

Maza jana – jana ýakymly.
Lagly mezap – ergin lagyl (bu ýerde şerap manyda).
Gitinema – älem görkeziji.
Rätl geran – ullakan pyýala.
Aftap – gün; ýagtylyk.
Gül ragna – owadan gül.
Ger tagapyl eýlese – eger özüni bilmezlige ursa.
Peýder-peý – yzzly-yzyna, dowamly.
Helal asa jebin – täze dogan aý ýaly owadan.
Ebru – gaş.
Nemaýyş – görkeziş, sergi.
Negaýyş – nagyş.
Duşup paýy nigäre – söýgüli ýara sataşyp.
Labet – aýdyň, hökmany.
Hedepweş – nyşan ýaly.
Amajgäh – atyşyk geçirilýän ýer.
Geraz – gazanç, peýda, haýyr.
Azmaýyş – barlag, derňew.
Şaýysta – laýyk, mynasyp.
Sitaýyş – öwgi.
Sezaýyş – mynasyp, laýyk.
Seraýyş – şatlyk.
Jib-u damany selep-u çäk etmek – ýas eşigini boýdan-başa ýyrtmak.
Tejerrüt – ýekelik, ýalňyzlyk.
Tehlis-u rahaýyş – azat hem halas bolan.
Meftah – açar.
Waý – ah, wah.
Sougy junun – diwanalyk ýoluna düşen.
Çarsuýy yşk şor eňňiz – yşgyň tolgundyryjy çatyrygyna düşen.
Matag – zat, haryt.
Meheli ýok kesret – köpçüligiň ýok ýeri.
Resaýyş – 1) ugurtapyjy, aýdyň; 2) batly, sesli.
Serta-ser – başdan-aýak.
Şasuwar – çapyksuwar, at çapmaga ökde.
Magber etdi hatyrym – oý-pikirim çözüp berdi.
Gerdi-bat asa – ýeliň tozany ýaly.

Sar-sar – güýçli, sowuk şemal.

Teşrip – 1) gitme, gelme; 2) ulaltma, hormatlama.

Kangy – haýsy.

Mesrur – şadyýan.

Neşimengäh – jaý, höwürttge.

Mahjur – ýalňyz.

Bim zowal – gorkudan zyýan gelmez.

Bulajaby magrur –buýsançly gőzellik.

Ruzy restahyz – oýanyş, direliş günü.

Şuruş – gowga; topalaň, tolkun.

Çeşmi sermes – keypli göz.

Magmur – mes, serhoş.

Gerdenimde her regim – her bir boýun damarym.

Zir-u bem tanbur – kirişli saz guralynyň gaty we pessaý sesi.

Nikheti hoş nefhe – ýakymly öwüsýän ys.

Gunçada mestur bolmak – gülde gizlenip ýatmak.

Bigäne – nätanyş, ýat.

Esteşmam – ysgamak.

Lutp – mylaýymlyk, rehimlilik, ýagşylyk, mähribanlyk.

Garkaýy bähr – deňize gark bolan.

Hesir – boýra, inçe gamyşdan edilen düşek.

Zahyt Mesih hyslat – Isa uýýanlaryň endigi.

Ähli tejrite – ýekelige uýýanlar.

Leb jünben – dodagy gymyldaýan.

Arz mutdaga – arz etmek.

Goşuda – açýan, açylýan.

Nemut – görnüş, görkezme.

Gonuda – uky, ýatmak.

Mugabyl – birmeňzeş.

Žala – çyg damjasy.

Dili rubuda – ýüregi özüne çekiji.

Hasar – sürçek, doňaklyk.

Süde – ýüzmek.

Kuştegan yşkyň ile tuda-tudadyr – yşgyňa düşüp ölenler bir topardyr.

Mäjiznema –täsinlikleri döredýän.

Naşenide – eşidilmedik.

Renjiden – öýkelemek.

Ham – bükülen, egilen.

Galtide – aýlanýan, togalanýan.

Çide – 1) üzmek; 2) gysmak.

Lulu – dür.

Senjide – ölçemek, deňeşdirmek.

Aşuby kyýamat meftun – kyýamtyň gowgasyna haýran galan.

Katdy balaýy dilawyz – ýakymly uzyn boýly.

Huraman – sallanyp ýöreýän; näz bilen sallanyp ýöreýän.

Naf – göbek; müşk.

Harpy peýam wysalyň – duşuşyk sargydynyň habary.

Ruýy nigär – söýgüliniň ýüzi.

Sabahy sabahat – daň gözelligi.

Etsem päresteş ol ham ebruýa muttasyl – hemişe ol egri gaşlynyň dyzyna çöksem.

Hedeň – ok.

Güzer – gezme, geçiş.

Sehm – ok.

Seper – galkan.

Dili nezar – ýüregi tapdan düşen.

Şejagat – bitaraplyk, gaýduwsyzlyk.

Elzaf – bol, giňişleýin.

Mizap – suw ternawy.

Aýny belagat – çeper sözlülük ýaly.

Jurm – günä, ýazyk.

Uftadaýy çah hijran – aýrallyk guýusyna ýykylan.

Nahaly heram – hurma agajy. Bu ýerde owadan ýöremek manysynda.

Afak – gözüetim; dünýä, ýurt.

Minaýy meý – dury, ýagty şerap.

Ata – sowgat, berim, peşgeş.

Enjemat sert zemistan – gysyň sowuk doňaklygy.

Deý – Eýran ýyl hasaby boýunça onunjy aýyň ady. Ol Bitaraplyk aýynyň 22-23-inden Türkmenbaşy aýynyň 20-21-ine çenli dowam edýär.

Nik-u bet imtyýaz – gowy ýa erbet bolup tapawutlanmak.

Nogut – hagt sözüniň köpligi.

Eý – bu ýerde «haýp» manyda.

Serir – tagt.

Nakys – nogsanly, kemçilikli, aýply.

Haty sebz – ýaşajyk.

Bädre – teňňe salynýan gapjyk.

Mesafeh – 1) kitap, jilt; 2) Gurhan.

Mesent – 1) tagt; 2) uly wezipe.

Manbeýi serçeşme – çeşmäniň gözbaşy.

Öwla ylla basar – diňe göze mynasyp.

Kehil – sürme.

Sepahan – Eýran nusgawy sazlarynyň bir görnüşi.

Säbik – ýeňil; aňsat.

Leňňer – labyr.

Nezir – meňzeş, deň, taý.

Aryf – bilimli, ylymly, dana.

Wady – çöl, beýewan.

Nemaýan – äşgär, görüňän, mälim.

Talgat – daş görnüş, görk, keşp.

Ezel – iň gadymy döwür.

Mukatdam – öňdäki, hormatly.

Nisar – gurban, pida; saçyş, bagyşlamak.

Çeňg – gadymy saz guralynyň ady, arfanyň bir görnüşinde bolan saz guraly.

Naý – tüýdük, gargy.

Jünbüş – hereket.

Şiftegi – aşyk bolmaklyk.

Aýby mahweşiň fagat – aý kimin gözeliň ýeke-täk aýby.

Muýy miýan – inçe billi.

Webal – ýazyk, günä.

Weýl – jähennem; gaýgy-gam, heläkçilik.

Ilzam – dymmaga mejbur etmeklik, borçly etmeklik.

Geranbar – ýükli, agyr.

Akybet – ahyr, soň, yz.

Ela – gorag.

Gerdenkeş – özdiýenli, özerkli.

Reşk – görüpçilik, bahyllyk; bäsdeşlik.

Şebnem – gije cygy; gyraw.

Ferugerde – sançmak.

Jezebe – özüne çekmeklik; hyjuw; höwes etme.
Çeşmi gazal – jeren gözli.
Ahuw – keyik.
Rem – ürkmeklik, ürküş; tasamaklyk, gaçmaklyk.
Öwç sepehr – iň ýokarky arş.
Gerehgir – buýra-buýra, tovlanyp ýatan.
Hamzada – egilen, bükülen.
Hemzat – ýaşyt, ýaşdaş.
Tesewwir – suratlandyrma.
Mutrup – sazanda, aýdymçy.
Efzun – artyk, köp.
Sylyň sereşki giriýämi – gözümiň gözýaşlaryny süpür.
Jam-u sebu – bulgur we golça.
Roşk – bäsdeşlik.
Heýýez – mekan; daş-töwerek.
Zülpi gerehgir – tovlanyp duran zülp.
Dähr – älem-jahan.
Tende her tary regim – tenimdäki her damarmyň tarlary.
Zir-u bem – aşak-ýokary.
El-harem – mukaddes ýer.
Mobrem – durnukly, hökmany.
Hed – ýañak.
Tebessümi nemegin – ýiti ýylgyryş.
Tahammyl etmek – çydamak, takat getirmek.
Desti bord – peýda gazanýan el.
Myrat husn – aýna ýaly ýüzli.
Basähra dada – çöl jereni.
Şypaýab eýle wysalyň müjdesile – duşuşyk buşlugy bilen jana derman bol.
Enfas – nepes, dem, dem alma.
Laglfam – lagl reňkli dodak.
Myýan – bile, ýanaşyk.
Tygy yntykam – öçlenýän gama.
Der aguş etmek – gujaklamak.
Geriban çäk etmek – ýaka ýyrtmak; ahy-nala etmek.
Pürferip – hilegär.
Gunçafem – gunça dahan.

Eltefaty şahy – şa hoşamaýlygy.
Fuwwara – suw çüwdürimi.
Kalby seňňin – daş ýürek.
Ahan – demir.
Ahger – ot; ýalyn; uçgun.
Nilufer – mawy reňkli çyrmaşyk gül.
Gülpam – gül reňkli; gül ýaly.
Jala – duzak.
Teşne – suwsuz; suwsan.
Sagyr – käse, pyýala.
Haýula – wagşy, elhenç.
Surhy puş – gyrmyzy geýnen.
Nemedpuş eýleýip abdal – keçe geýen derwüş.
Tebessümnägi güftarfem – ýylgyrýan we gürleýän agyz.
Zanube-zanu rube-ru – dyzyny-dyzyna degrip ýüzbe-ýüz oturmak.
Wazgyna hemwar katdyny dal etmek– aşygyň bu halyna dik boýy egiler.
Eý, mahy lowh, roýumdan nemaýandyr – eý, aý ýüzli meniň ýüzümden äşgärdir.
Şahynşa seriri-näz – näzlilik tagtanyň şalar şasy.
Terehhüm kylmak – haýpyň gelmek.
Ruhlaryň mähri zyýa – mähirli ýüzüň şöhleli.
Pür şemim etdi meşam – burnum hoşboý ysdan doldy.
Buýy zülpiň nofhe – zülpüň hoşboý öwüsginini.
Ahmar – gyzyl reňk.
Wakyp bolmak – bilmek, düşünmek.
Tiri sertiz – ýiti, ötgür ok.
Muzeýýen kuh-u sähralar – daglar-çöller bezelen.
Diba – owadan nagyşly näzik ýüpek mata.
Tezerw – sülgün.
Kabaýy sebz reňk – ýaşyl reňkli don, uzyn geýim.
Werdi ragna – owadan, näzik bägül, gül.
Naşekufte – açylmadyk, güllemedik.
Ezar – ýüz, ýaňak.
Eşwe – näz-kereşme.
Mäjez – göz gamaşdyryjy.
Lanesazy – höwürtlelemek, höwürtle ýasamak.

Kuddus – mukaddes.

Haýdary Kerrar – Alynyň lakamy.

Hama – gamyşdan edilýän ýüwüş (ruçka).

Eştehar – şöhrat, belli adam.

Eztyrap – biynjalyklyk, tolgunmaklyk.

Mawa – gaçybatalga.

Atap – käýinç, teýene.

Perti istigna – artykmaç mätäçlik çekýän.

Pira – bezeýän, zynatlaýan.

Mugjuza jogap – geň, täsin, ajaýyp jogap.

Mahmur – mes, serhoş.

Magzur – bagyşlanan, halas edilen, boşadylan.

Asyf – Bu at bilen taryhda birnäçe adam duş gelýär. Emma yslam taryhynda iň bellisi Süleýmanyň weziri bolan Asyfdyr. Dini rowaýatlara görä, ol Süleýman pygamberiň iki ýüz weziriniň serdary bolupdyr. Asyf döwlet işlerini oňat ýerine ýetirmekde görelde bolupdyr. Ýewreý taryhlarynda Dawudyň sahabalaryndan biri bolup, saz çalmakda, heň döretmekde ussat bolandygy ýatlanýar.

Bidil-u renjur – gamgyn we ejiz.

Derj eýlemek – ýazmak.

Hysrowy pürzor – örän güýçli şa.

Arse – meýdança.

Ezhar – güller.

Alaty mejlis muhaýýa – mejlis gurallary taýýar.

Mutruby hoşlähje – jana ýakymly, hoş labyzly aýdymçy.

Astan – bosaga, işik.

Efşan – sepýän, sepiji; ys berýän.

Mahjup – utanjaň.

Rebude – tutmak, gabamak.

Dili şebnem mäjzupdyr – gyrawlan ýüregim yhlaslydyr.

Rent – hilegär.

Mergup – oňat, gowy; halanan.

Şekuhý bija – ýerliksiz öwgi.

Sahypaýy dibaje – sahypanyň giriş sözi.

Mektup – ýazylgy, hat.

Lisany yrfan – aňlama dili.

Suhany nadere – seýrek gabat gelýän söz.

Elmusanna – nusga.

Medi bismilla ebrular – gaşlaryň «Bismilla» diýip ýazylan kimindir.

Ruhuň bir mushef asmanydyr – ýüzüň asmandan inen Gurhandyr.

Dilde ezber – ýürekde ýat tutulan.

Zehi gülzar köýi dilruba – daş-töweregi täsin çemenlik.

Nesimi hoş şemim – hoşboý ysly mylaýym şemal.

Janfeza-ýu häki anbar – anbar ysly dirilik suwudyr.

Elfazy şekerbar – şirin owazly söz, süýji sözli.

Hylawatbagyş – hezillik, lezzet paýlaýjy.

Pürbar – önümlü, hasylly.

Ahger – ot, ýalyn; uçgun.

Gülhen – hammamdaky peç.

Sepehr – asman.

Hazaran rohna açdy tiri jebriň – jebir okuň ýüzlerçe deşik açdy.

Harem – 1) içine girmeklik keseki adama gadagan bolan ýer; 2) mukaddes ýer.

Dili gam ile rowzan-rowzan – ýürek gamdan ýaňa dilik-dilik.

Serapa – başdan-aýak.

Feza syna – boş syna.

Iman – howpsuz.

Bidamak – tukat, gaýgyly.

Astan – işik, bosaga.

Warag – ýalpyldy, ýagtylyk.

Ýasag – jeza.

Ezel – bakylyk.

Aýak – bada.

Mäftuh – açyk, aýdyň.

Nawek – ok.

Düri naýap – seýrek tapylýan dür (gymmatbaha daş).

Kyýas – deňeşdirme, deňeşdirip görmek.

Zebun – gowşak, güýçsiz.

Araýyş – bezeg, zynat.

Junun – dälilik, telbelik.

Nedem – puşman, toba, ökünç.

Reşe – damja.

Serbe-ser aşub-urestahyz bolmak – boýdan-başa gowga we kyýamat gopmak.

Wezn – agram.

Şureňňiz – tolgundyrýan.

Tapawer bolmak – tap getirip bolmajak.

Dilduz – ýaralanan ýürek.

Sertiz – ýiti uçly.

Destawiz – sebäp; usul, tär.

Gaýt – birahatlyk.

Raha – azat bolan, halas bolan.

Läjje – çuňluk, düýpsizlik.

Terehhüm – nebsiň agyrmak, haýpyň gelmek.

Efsusy aşna – haýpy geljek dost.

Rogy gül – açylan gül.

Şahper – guşlaryň iň berk we iri ýelekleri.

Gonjeşk – serçe.

Tehwil – beriş, tabşyryş.

Çarende – örä çykan, otlap ýören.

Dilju – hoşgylaw, alçak.

Nähle – bir hurma agajy.

Mushap – kitap, jilt; Gurhan.

Hulk – gowy gylyk-häsiýet.

Piraýe – bezeg, owadanlyk.

Ädim – garyp, pukara.

Wäz – ýagdaý, hal.

Maşgala – sapak, kär, iş.

Neşebagyş – keýpden halas bolmak.

Zip – bezeg, şaý-sep; owadanlyk, gözellik.

Zefer – ýeňiş.

Torap – ýer, çañ, tozan.

Rehberi towpyk – üstünlik gazanan baştutan.

Ýegana – ýeke-täk.

Jut – sahylyk.

Enaýat – sahawat.

Jöwheri elfaz – parasatly söz.

Walaýy – beýiklik, üstünlik.

Entesap – gatnaşyk.

Güwşeýi gülhan – othananyň burçy.

Mahuw wujut – öz göwresini ýok etmek.

Reşk – göripçilik, bahylçylyk; bäsdeşlik.

Däm – gan.

Regi jan – jan damary.

Hasm – duşman.

Ogada – düwün.

Gerehguşa – kynçylygy aradan aýyryýan; düwüni çözüýän.

Bir alaý huny şehidany – bir betnam şehit ganyny döküp.

Nedem – puşman, ökünç, toba.

Ak – kemçilik, ýetmezçilik.

Wadeýi yşk – yşk çöli.

Nahal – hurma agajy.

Hesn – berkitme, gala.

Naşat – gamgyn.

Ärse – meýdança.

Sedakat emame – dogruçyllyk sellesi.

Mahtaby berj öwç sebahat emame – aýyň şöhlesi arşyň gözellik sellesi.

Şirazeýi kitap – kitabyň sahypalarynyň jähekleri.

Hedaýat emame – ugrukdyrmaklygyň başlangyjy.

Dibajeýi suhahy ymamat emamedir – parça dogruçyl ymamlaryň sellesidir.

Wesagy – dostlaşmak.

Destres – el ýetýän, elýeterdäki; mümkin.

Häbl – ýüp, tanap.

Lutp-u enaýat – rehimlilik hem ýagşylyk.

Temkin – tabyn bolmak.

Serzde – birdenkä.

Wakar – dereje; ähmiýetlilik.

Piçide hemçu gunça gülben – bägül çemeni ýaly egilen.

Terazy hökm – höküm şertnamasy.

Subheýe piraýe nyzam – owadanlap dogra okamaklyk ymamyň düzgüni.

Katdy duta pire metafet – boýy iki бүкүlen pire takatlylyk selledir.

Deýhim – täç.

Şahan serefraz – beýik mertebeli şa.

Harpawer – gepleýän, gürleýän.

Täji belagat – dilewarlyk täji.

Subhy bahar – bahar säheri.

Aryb-u towgiri zahydan – hormatlanýan sopy.

Bähjetfeza din-u diýanat – dine we dindara şatlyk getirýän.

Destar seri – kellä daňylýan selle.

Manşurser bamöhür – golýazmanyň bir görnüşiniň baş möhüri

*Pendi muwässeri bolmaz nasehiň – maslahat berijiniň degerli
pendi bolmaz.*

Tagapyl – özüňi bilmezlige urmaklyk.

Rindana – ajaýyp.

Herimi astan – mukaddes işik.

Yzz-u refge – beýiklik, hormat.

Gubary häki paý – aýak yzyň tozy.

Maýaýy eksir – gymmatly maýa.

Zaýyl bolmazlyk – ýitmezlik, ýok bolmazlyk.

Heram kamat – owadan boý-syrat.

Hedenk – ok. Goşgular